
REPTIELEN IN ZEELAND

In juni bezochten we de Zeeuwse trajecten van het Meetnet Reptielen. Zeeland is een voor reptielen zeer marginale provincie, slechts op enkele plekken kan men de levendbarende hagedis tegenkomen. De Zeeuwse habitats zijn wel bijzonder. Zo worden de Zeeuwse duinen bewoond door levendbarende hagedissen ipv zandhagedissen, leven er hagedissen op de dijken en leeft er in het uiterste zuiden van Zeeuws Vlaanderen een geïsoleerde groep levendbarende hagedissen op een oude en verlaten spoorweg.

Schouwen

Op Schouwen liggen twee trajecten van het Meetnet. Kees Musters telt hier de hagedissen in de duinen en op een dijk. Het duintraject van Kees is verreweg het individuenrijkst, met dagmaxima van 59 adulte dieren is het zelfs landelijk een van de betere trajecten van deze soort, het is dus niet alleen maar kommer en kwel in Zeeland. Het andere traject op Schouwen ligt spectaculair mooi aan de voet van de Zeelandbrug. Bij een oude werkhaven

bescherming tegen het water. De vegetatie langs deze muraltmuurtjes is wat schraler dan elders op de dijk en aan de voet van deze muurtjes ligt her en der wat dood plantaardig materiaal - goede zonplekjes derhalve.

Walcheren

In de duinen van Walcheren liggen twee trajecten, beiden worden gemonitord door Richard Struijk. Hagedissen worden héél zelden waargenomen en tijdens ons bezoek werd duidelijk waarom: de trajecten liggen op plekken waar vroeger hagedissen werden waargenomen maar zijn nu door voortgaande successie niet meer geschikt voor de levendbarende hagedis. We hebben daarom een nieuw traject uitgezet op een kansrijkere plek: een mooie, open duinvallei. Helaas regende het de gedurende ons gehele bezoek en konden we dus geen hagedissen zien.

Een ander nieuw traject is uitgezet aan de oevers van de Westerschelde. In de duinen bij Valknisse gaat Michel Kapelle op zoek naar de levendbarende hagedis.

Van dit duin zijn enkele waarnemingen bekend en de habitat ter plekke ziet er veelbelovend uit.

Zeeuws Vlaanderen

In geheel Zeeuws Vlaanderen is er maar een vindplaats van de levendbarende hagedis: ten

Een muraltmuurtje, op dit soort plekjes worden de hagedissen waargenomen, er is er een te zien (foto Kees Musters)

leven levendbarende hagedissen op de dijken en strekdammen. Hier worden veel minder hagedissen gezien (maximaal 6). De hagedissen worden vooral gezien langs de zogenaamde muraltmuurtjes. Dat zijn betonnen muurtjes die begin vorige eeuw bovenop de dijk zijn gezet als extra

zuiden van Hulst op een oud spoorlijntje richting België. We bezochten dit traject samen met Mark Dobbelaar en Lucien Calle. Zij spraken hun bezorgdheid over deze populatie uit: de gemeente Hulst heeft hier in het voorjaar te rigoreus geschoont en daarbij zijn waarschijnlijk winterverblijven vernield. Daarnaast is er, vooral door voortgaande successie, slechts her en der geschikt habitat te vinden. Inmiddels worden er plannen gesmeed om de levendbarende hagedis hier weer een toekomst te geven. Het terrein rondom het spoorlijntje biedt zeker mogelijkheden.

Plannen

Inmiddels is er een plan gemaakt om de hagedissen op deze spoorlijn een handje te helpen. Het voorstel is om op een aantal plekken nieuwe biotopen te creëren zodat de uitwisseling met andere gebieden wat makkelijker wordt.

- In twee bosranden worden een achttal uitsparingen gemaakt. Bestaande bomen worden omgezaagd en op stapels gelegd tot ongeveer een meter hoogte. Hierdoor staan

Impressie van het nieuwe traject bij Valknisse, Walcheren (foto Ingo Janssen)

zonnige, reliëfrijke plekken met zowel een geschikt zomer- als winterbiiotoop.

- Centraal in het gebied, maar vlak bij de spoorlijn wordt van een klein stukje terrein het maaiveld verlaagd, zodat er een vochtige plasdras situatie ontstaat.
- Op minimaal drie plaatsen wordt voor een deugdelijke afsluiting van de spoorbaan gezorgd en wel dusdanig dat de wandelaars ongehinderd doorgang hebben en dat fietsers ontmoedigd worden.

Onder de spoorbaan zit nog een tunneltje t.b.v. ontwatering. Het is een gemetselde duiker met aan weerskanten een hardstenen rand. De toestand van het duikertje is zorgwekkend,

maar het metselwerk onder de spoorbaan is nog goed. De duiker dateert uit eind omstreeks 1860, de aanlegperiode van de Trambaan.

De oude duiker, een overwinteringsplaats (foto Hans van Hage)